

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านจับใจความ
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน (๑)

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ทบทวนความรู้...จับคู่คำศัพท์

ประคอง

อลหม่าน

เซ็งแซ่

กรรมชวาท

ทินกร

ตั้งอ้ออึ้งแซ่ไปหมด

พระอาทิตย์

พยุ่งให้ทรงตัว

ชุลมุน, วุ่นวาย

ลมเกิดแต่กรรม

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : นักเรียนจำหลักการอ่านจับใจความ
ได้หรือไม่ มีอะไรบ้าง

คำตอบ : หลักการอ่านจับใจความ จะต้องอ่านเรื่อง
ทั้งหมดให้เข้าใจ แล้วตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร
ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จากนั้นสรุปใจความสำคัญ

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : สิ่งที่นักเรียนจะต้องทำให้ได้
หลังจากการอ่านจับใจความ คืออะไร

คำตอบ : จับใจความสำคัญจากเรื่องและ
ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านให้ได้

การอ่านจับใจความ
เรื่อง ชุนซ้างชุนแผน (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ❖ บอก หลักการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้
- ❖ อ่าน จับใจความและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
- ❖ บอก ความสำคัญของการอ่านจับใจความได้

ขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพลายงาม

เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” มีเนื้อหาโดยรวมกล่าวถึงเรื่องราวของ
ความรัก และการแย่งชิงผู้หญิงอันเป็นที่รัก ระหว่างคนสามคน คือ
ขุนแผน นางวันทอง และ ขุนช้าง ซึ่งรูปแบบโครงเรื่องมีลักษณะ
เป็น “รักสามเส้า”

เรื่อง “**ขุนช้างขุนแผน**” จัดเป็นวรรณคดีไทยที่แต่งได้ดีหนึ่งเรื่อง

และสะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยก่อนได้ดี มีการสอดแทรกประเพณี

และความเชื่อของคนไทยในอดีต นอกจากนี้ยังแทรกเรื่องปาฏิหาริย์

อันเกิดจากคาถาอาคมและไสยศาสตร์

คำถามชวนคิด ?

คำถาม : นักเรียนจะมีวิธีการสรุปใจความสำคัญจากวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ได้อย่างไร

คำตอบ : ตั้งใจอ่านเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วค้นหาส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง

หลักการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง ชุนช่างขุนแผน

๑. อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้เข้าใจและชัดเจน

๒. ถอดคำประพันธ์จากบทร้อยกรองให้ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง

๓. เรียบเรียงเนื้อความให้เป็นบทร้อยแก้วที่เข้าใจง่าย

๔. นำใจความสำคัญที่ได้มาเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาที่สละสลวย

เรื่อง ชุนข้างชุนแผน

ตอน กำเนิดพลายงาม

หนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชุด ภาษาเพื่อชีวิต
“วรรณคดีลำนำ”
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
กระทรวงศึกษาธิการ

บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพลาญงาม
หน้า ๕๓ - ๗๒

❀ เปิดเรื่องเก่า...เล่าความหลัง ❀

ขุนช้าง ขุนแผน (พลายแก้ว) และนางวันทอง (พิมพิลาไลย) บ้านอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งสามเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก ขุนแผนได้บวชเรียนอยู่ในวัด และได้พบกับนางวันทองในช่วงเทศน์มหาชาติ จึงตกหลุมรัก เมื่อสึกจึงให้นางทองประศรี (แม่) ไปสู่ขอนางวันทองเพื่อเป็นเมีย ต่อมาขุนแผนได้ไปรบที่เชียงใหม่ และได้เมียอีกคนชื่อนางลาวทอง

❁ เปิดเรื่องเก่า...เล่าความหลัง ❁

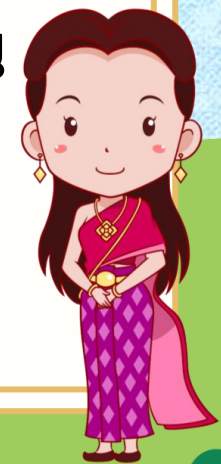
ฝ่ายนางวันทองล้มป่วยหนัก ซ้ำยังถูกขุนช้างหลอกว่า
ขุนแผนตายในสงคราม ทำให้นางวันทองเสียใจมาก นางศรีประจัน
(แม่) ของนางวันทอง จึงได้ยกนางวันทองให้กับขุนช้าง และบังคับ
ให้แต่งงานด้วย เมื่อขุนแผนกลับจากทำศึก และได้มาหานางวันทอง
พร้อมกับเมียใหม่ นางวันทองโกรธมากจึงด่าทอต่อว่าขุนแผน
ทำให้ขุนแผนไม่พอใจและพานางลาวทองหนีไปอยู่ที่กาญจนบุรี

❖ เปิดเรื่องเก่า...เล่าความหลัง ❖

อยู่มาไม่นานขุนแผนคิดถึงนางวันทอง จึงมาลักพาตัวไป
อยู่ด้วยกัน ฝ่ายขุนช้างรู้ข่าวแต่ออกติดตามตัวไม่ทัน จึงออกอุบาย
ไปกราบทูลฟ้องสมเด็จพระพันวษา กล่าวหาขุนแผนในข้อหากบฏ
ขุนแผนต้องกลายเป็นกบฏ เทียบเร่ร่อนอยู่ในป่า สุดท้ายก็ถูกจับขัง
อยู่ในคุก ส่วนนางวันทองนั้นขุนช้างได้พามาอยู่ด้วยกันที่เรือน
ของขุนช้าง ซึ่งขณะนั้นเองนางวันทองก็ท้องแก่ใกล้คลอด

เรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

ฝ่ายนางวันทองนั้น เมื่อต้องมาอยู่เรือนกับขุนช้างก็ไม่มีความสุข มีแต่ความทุกข์ใจตลอดเวลา ขณะนั้นนางวันทองตั้งครรภ์ได้ครบสิบเดือน จึงได้ให้กำเนิดบุตรชาย โดยนางตั้งชื่อลูกว่า “**พลายงาม**” ส่วนขุนช้างก็รักและเอ็นดูพลายงาม โดยที่ไม่รู้ว่าไม่ใช่ลูกของตนเอง เมื่อโตขึ้นก็ยังมีหน้าตาคล้ายขุนแผน กระทั่งอายุได้เก้าขวบ ขุนช้างเริ่มรู้ว่าพลายงามไม่ใช่ลูกของตน จึงลวงไปฆ่า โดยเตะต่อยถองทุบจนตาย แล้วเอาหญ้าแฝกกลบทับไว้

เรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

ขุนช้างทิ้งพลายงามไว้ในป่า แต่ผีพรายที่เป็นบริวารของขุนแผน มาช่วยไว้ได้ทัน จากนั้นผีพรายได้ไปกระซิบบอกนางวันทองให้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่ขุนช้างได้ลวงพลายงามไปฆ่า นางวันทองจึงรีบออกไปตามหาลูกทันที เมื่อไปพบกับพลายงามร้องให้อยู่ในป่า นางวันทองจึงบอกความจริงว่าพ่อของพลายงามคือขุนแผน ซึ่งถูกจำคุกอยู่ในกรุงศรีอยุธยา นางวันทองจึงคิดที่จะให้พลายงามไปอยู่กับย่าทองประศรีที่กาญจนบุรี

เรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

ก่อนที่จะเดินทางไปกาญจนบุรี นางวันทองได้ตัดสินใจพาพลายงามไปฝากไว้ที่วัด โดยมีท่านสมภารเป็นผู้ดูแล พอวันรุ่งขึ้นนางวันทองก็นำอาหารและเสื้อผ้าไปให้พลายงาม และกอดส่งลาพร้อมอวยพรให้พลายงามเดินทางไปหาย่าอย่างปลอดภัย จากนั้นพลายงามเดินทางไปเรื่อย ๆ จนถึงบ้านของย่าทองประศรี และได้ปิ่นต้นมะยมเพื่อเก็บกิน จนนางทองประศรีมาเห็นและโมโหคำทอ และได้ถามไถ่จนรู้ว่า เป็นลูกของนางวันทองและขุนแผน

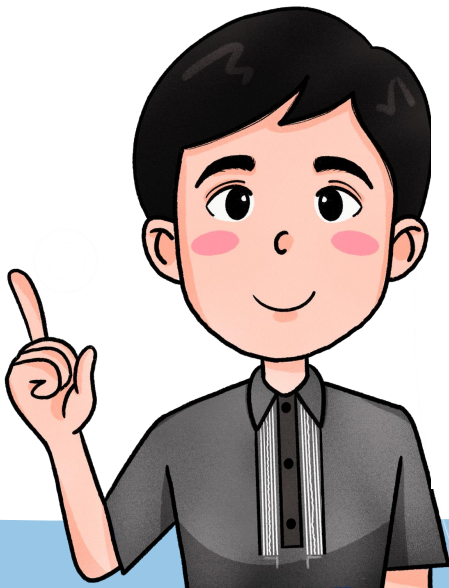
เรื่องย่อ ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

นางทองประศรีได้จัดพิธีบายศรีสู่ขวัญให้หลาน และบอกความจริงว่า พ่อบังเกิดเกล้าของพลายงามคือขุนแผน ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในคุกที่กรุงศรีอยุธยา ยาทองประศรีจึงพาพลายงามไปเยี่ยม เมื่อพลายงามพบกับขุนแผน จึงเล่าเรื่องราวที่ขุนช้างทำร้ายให้ฟัง ขุนแผนได้ฟังก็โกรธมากจะไปฆ่าขุนช้าง แต่นางทองประศรีห้ามและเตือนสติไว้ ต่อมาพลายงามอยู่กับย่า ได้เล่าเรียนวิชาคาถาอาคมจนแตกฉาน

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านเสภาเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม” ในใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ต่อไปนี้

๑. ตัวละครหลักในเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ได้แก่ใครบ้าง

.....
.....

๒. นางวันทองตั้งท้องกี่เดือน

.....
.....

๓. เหตุใดขุนช้างจึงไม่รักพลายงาม และขุนช้างปฏิบัติตนต่อพลายงามอย่างไร

.....
.....

๔. ผู้ที่มาช่วยพลายงามให้พ้นเหมือนตื่นนอนคือใคร และช่วยโดยวิธีการใด

.....
.....

๕. พลายงามต้องเดินทางไปไหน และไปอย่างไร

.....
.....

๖. สมัยโบราณมีการคลอดบุตรอย่างไร ใครเป็นผู้ทำคลอด

.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๓
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๒ และประเมิน
ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๓
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
- ๒) เมื่อทำใบงานเสร็จแล้ว ให้ส่ง
ที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชาเพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ต่อไปนี้

๑. ตัวละครหลักในเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ได้แก่ใครบ้าง

.....

๒. นางวันทองตั้งท้องกี่เดือน

.....

๓. เหตุใดขุนช้างจึงไม่รักพลายงาม และขุนช้างปฏิบัติตนต่อพลายงามอย่างไร

.....

๔. ผู้ที่มาช่วยพลายงามให้พ้นเหมือนตื่นนอนคือใคร และช่วยโดยวิธีการใด

.....

๕. พลายงามต้องเดินทางไปไหน และไปอย่างไร

.....

๖. สมัยโบราณมีการคลอดบุตรอย่างไร ใครเป็นผู้ทำคลอด

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๓

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

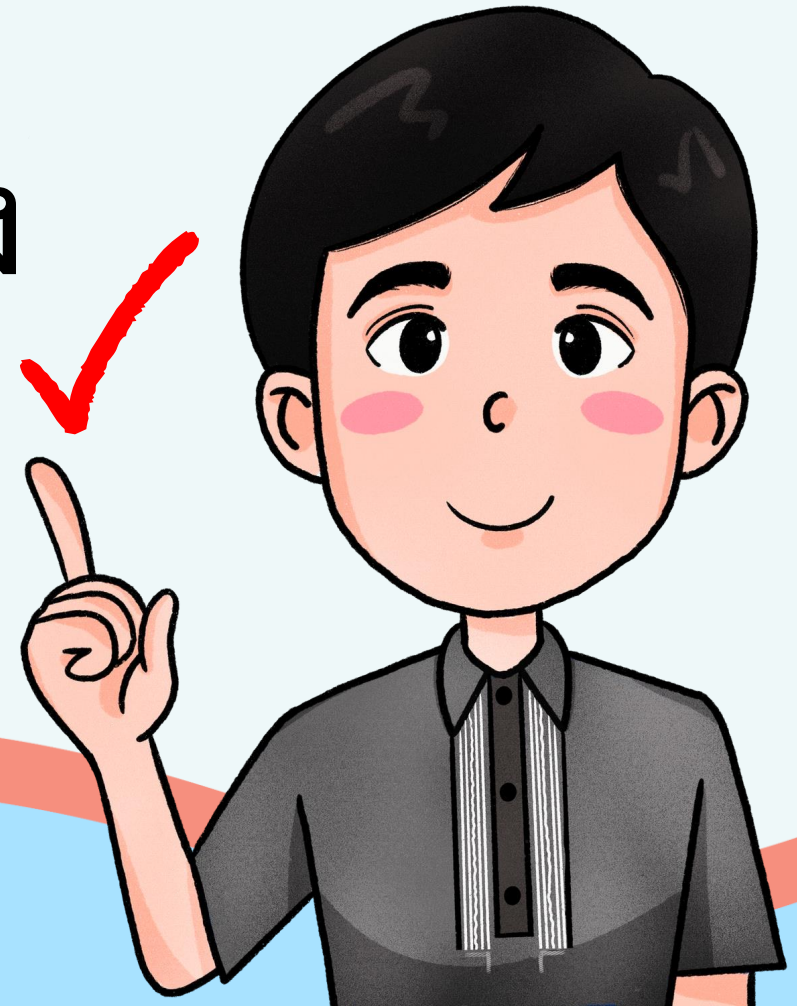

สรุปการทำกิจกรรม

และตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตัวละครหลักในเรื่อง ชุนซ่างชุนแผน ตอน กำเนิดพลาวยงาม มีใครบ้าง

ตอบ ชุนซ่าง ชุนแผน นางวันทอง พลาวยงาม นางทองประศรี

๒. นางวันทองตั้งท้องทั้งหมดกี่เดือน

ตอบ ตั้งท้อง ๑๐ เดือน

๓. เพราะเหตุใด ชุนซ่างจึงไม่รักพลาวยงาม และปฏิบัติต่อพลาวยงามอย่างไร

ตอบ เพราะพลาวยงามเป็นลูกของชุนแผน จึงจะฆ่าพลาวยงามทิ้งเสีย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

๔. ผู้ที่มาช่วยพลาวยงามให้พ้นจากความตายคือใคร และช่วยอย่างไร

ตอบ ผีพราย (บริวารของขุนแผน) ช่วยด้วยการยกขอนไม้ที่ทับพลาวยงามออก และร้ายคาถาให้พลาวยงามฟื้นเหมือนตื่นนอน

๕. พลาวยงามต้องเดินทางไปที่ใด และเดินทางอย่างไร

ตอบ เดินทางไปหานางทองประศรี (ย่า) ที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยเดินเท้าไปตามทางเกวียน เพราะสมัยก่อนจะมีรอยเกวียนเป็นเส้นทางสัญจร

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

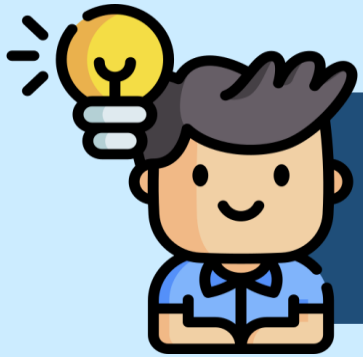

๖. สมัยโบราณมีการคลอดบุตรอย่างไร ใครเป็นผู้ทำคลอด

ตอบ คลอดที่เรือนของตนเอง เพราะสมัยก่อนยังไม่มีโรงพยาบาล โดยมีหมอดำแยเป็นผู้ทำคลอดในสมัยนั้น

๗. เพราะเหตุใด ชุนซ่างจึงเดาออกว่าพลายงามเป็นลูกของชุนแพน

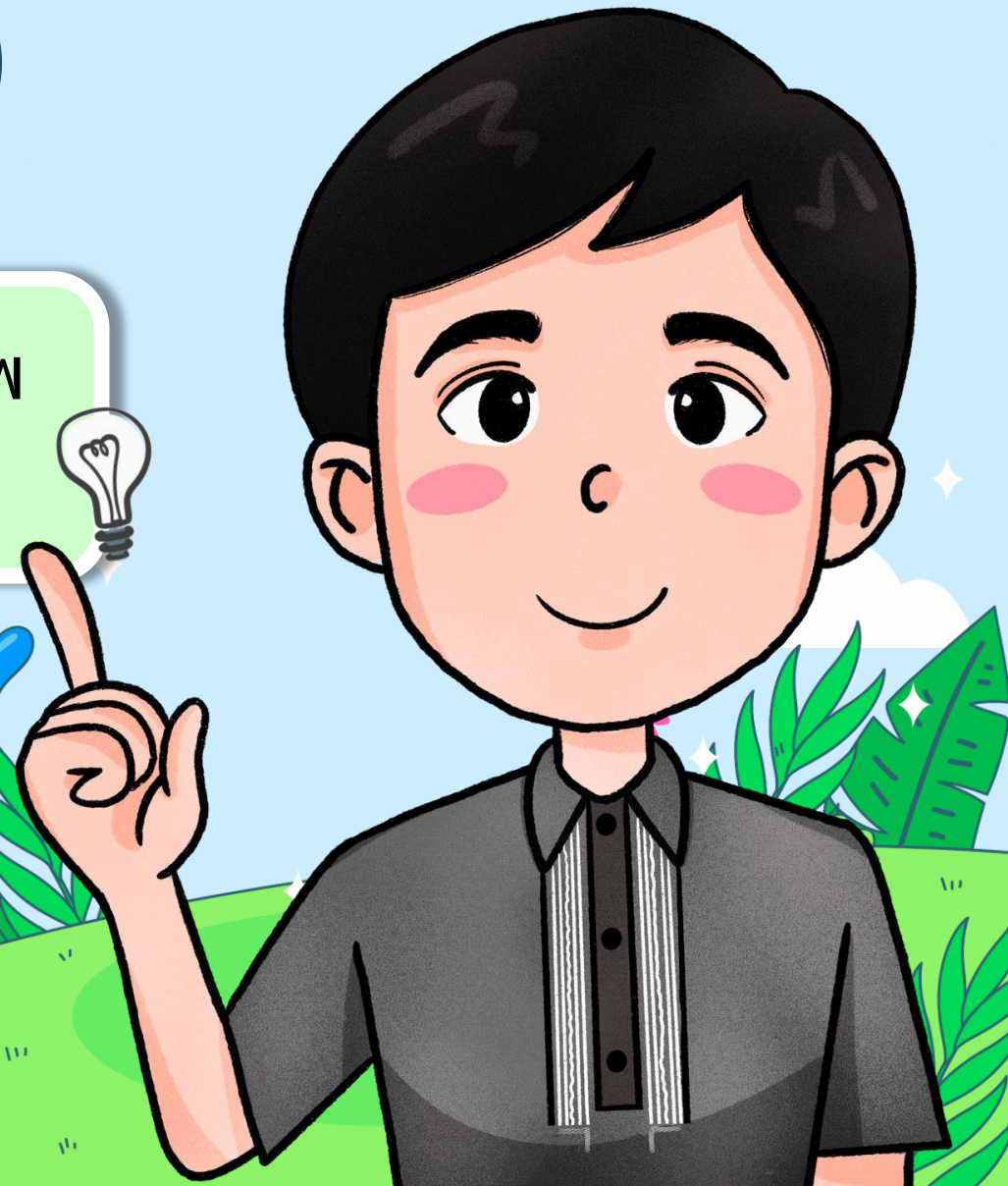
ตอบ หน้าตาคล้ายชุนแพน และยังมีชื่อที่คล้ายกับชื่อชุนแพน สมัยเด็กที่ชื่อว่า พลายแก้ว

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม ? : การอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพ
จะส่งผลอย่างไรต่อผู้อ่าน

คำตอบ : ทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้และ
ข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทเรียนครั้งต่อไป

การอ่านจับใจความ

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน (๒)

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
- ใบงานที่ ๔ เรื่อง จับใจความตามท้องเรื่อง
- หนังสือเรียนวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

